

Елба Леонор Мејер

ПАУЧИНЕ СВЕДОЧЕ

Вредни ли су паукови! А како тек знају где треба да плету да би разоткрили напуштеност! Они скривају своје плетиво међу ногама једне столице – пропуст онога који чисти – или по угловима дугог ходничког зида – зар нико не диже поглед док брише прашину? – и, ето...

Наишла сам на паучине и њихов згуснути распоред ме је навео на помисао да су већ поодавно тамо. Њихово присуство и не треба да чуди: кућа је заиста полунапуштена.

Већ годинама нема оних који су у њој живели, а онај који је био позван да нешто предузме са некретнином у наслеђе никако да преломи – такође већ годинама – шта му је учинити. Да је изнајми, не. Да је прода, још мање. А да је испразни, како? Оних неколико пута када је покушао да се позабави тиме, застао би већ при размерама таквог подухвата. Па ипак, почео је да прегледа: једну полицу, једну фиоку, један сто...

Предмети су му се обраћали. Она фотографија, онај папир, она слика... Све је тако пуно сећања, тако испуњено породичним сећањима... на који начин приступити тој причи?

На пример, ова фотографија: три даме обучене у складу са модом прве половине 20. века, за руку држе два дечака, са стране стоји мушкарац. Сећања навиру:

То је њоследња заједничка фотографија пре него што су нас раздвојили немилосрдни хирови Шпанској грађанској рати. Па се присећа даље: Ми смо остали са Тејкицама; мајка и отац су отишли у друго град, нисмо знали хоћемо ли се њоново видећи... Не сећам се баш најјасније како смо најзад успели да отиђемо за Америку.

Рат је породицу раздвојио три месеца између Мајорке и Барселоне.

На овој другој фотографији: мајка и нас двојица, срећни шренуци прег сам рат – наставља сећање.

Шта још скривају паучине? Полако откривам...

Школске свеске из времена када су његова мати и њене две сестре близнакиње ишле у основну, беспрекоран краснопис, вежбе из немачког језика што су га училе још тада када је настава у тој школи била на најбољем гласу... Књиге класика, књиге на каталонском, на енглеском, на немачком... Књиге које је преводила једна од Теткица, а обе су дипломирале биохемију. Цртежи његове мајке. Извезени миљеи. Сервиси за чај... Велико платно на којем се види град Барселона.

Време откуцава са сваке ствари, и све оне указују на изузетно васпитање, на темељно образовање, на нестварну лакоћу уредности.

Међу папирима запретаним по тим фиокама, још један сведок, сведок о оскудици током рата: један бон за четири кромпира и литар млека...

Дечјим рукописом, на полеђини пише: „Рат није игра.“

Вајромет се прећворио у бомбардовање.

Ми смо ѿо ѿроживели у раном деѿињсѿиву – као да чујем некадашњег дечака.

Када ли је историја изменила причу ове породице, питала сам се.

Писмо, написано знатно касније из аргентинског града Кордоба својим теткама у Буенос Ајресу, посведочује на свој начин: *и ствари имају свој животи, ѿај животи је ѿовезан са нашим, оѿиуда ѿоѿреба да их све довучемо, да са њима ѿонесемо бар нешто од онога што смо остварљали ѿамо.*

Како и да не буде тешко решити се тих старудија што још увек настанују кућу Теткица?

Напокон, будући наследници одлучују да поступе уместо њега и, пошто су преузели све што се преузети могло, ставе на продају непокретност чије је одржавање већ озбиљно претило укупном буџету текуће породице.

Преко његових чланова сазнала сам те и још многе појединости из те породичне приче. Сазнала сам, тако, да су се путујући одвојено из Барселоне до Тулуза, па потом до Бордоа, 1938. укрцали на брод за Аргентину, где је отац имао пријатеље.

Ред је сада на мене, обичну службеницу агенције за некретнине, да одлучим куда са свим тим.

Наравно да ни ти људи, а ни њихове ствари, немају везе са мојим личним животом. Но, свеједно се питам за вредне паукове који су исплели толико паучина да прекривају готово цео простор предсобља, трпезарије, радне собе, спаваћих соба; цео простор око спиралног степеништа које води ка оном собичку на спрату и још једном помоћном купатилу; цео простор оба балкона...

Малени паукови јесу се најивели прича свих ових година!

Тишина и непомичност биле су њихово окружење. А тај језик до мене допире речитије него све те фотографије, та писма, те уљане слике или шољице за чај...

Нисам неки љубитељ антиквитета. Радије ћу позвати антиквара па нека однесе све.

Паучине које су сачувале ову причу и које се сад мени пак обраћају, нестаће једним замахом перушке, а ја нећу дознати остатак приче иза њих.

Куда иду приче које паучине чувају, ако их нико и не пита? Јесам ли рекла да указују на напуштеност?

Пажњу ми привлачи сандук који је једна паучина „запечатила“. Због тога морам мало да се напрежем како бих га отворила. У њему налазим лист папира. Подижем га и читам: то су рецепти за каталонску рибљу чорбу *suquet de peix* и за каталонски десерт *crema catalana*, уз које стоји напомена: „за прославу нашег 101. рођендана“.

Тетке близнакиње су поживеле заједно и више од сто година, али та прослава више није заједнички одржана.

Ова паучина... ова паучина... не указује на напуштеност: она је ухватила живот... ухватила га је као муву.

(Са шпанској ѿревела **Силвија Монрос Сѿојаковић**)